

Mooie zandweggetjes op de Westerwijk in 1552

door Jan van Helvoirt

Behalve het 'Heylig Straatje' heeft de Westerwijk nog meer historische zandpaden met mooie namen bewaard, zoals *de Put Pad*, *de Boter Pad*, *de Schaaps Straat* en *de Bossche Weg*. In 1552 bezat Claes Henrick Moenen een akker aan *de Bleckstraet* in de Westerwijk. Dat zandweggetje vanaf de Kleine Westerwijk richting de Eekhof ligt er nog. Jan Peter de Gruyter verkocht in februari 1592 een erfrente uit zijn huis en hof in *de Commerstraet* gelegen in de Grote Westerwijk. Cornelis Jan Wouter Melis verkocht in 1606 een huis met gronden in *de Crekelhoff* in de Kleine Westerwijk. Steven Adriaen Stevensen was in 1653 eigenaar van *een costelijk bouwhuys met schuere, schaapskooy, schop, wagenhuys en paardenstal* gelegen in de Kleine Westerwijk.

Jannen Adriaensen van Trier kocht een akker aan *de Lysenwech* in de Grote Westerwijk en Jan Adriaen Otten had in 1662 de akker *de Craenbraak* aan *de Gemeyne Lysenwech* in bezit. Het zandweggetje tegenover de huidige Eksterhoeve zou 'Leizerweg' geheten hebben, doch dat is onjuist. De archieven geven *de Lysenwech* duidelijk aan in de Grote Westerwijk. Het voormalig zandweggetje liep richting Beek en ter hoogte van *de Weg van den Flierbosch* ging die over in *het Hollands Straatje*.

Dirck van den Nieuwenhuysen erfde van zijn ouders in 1682 de stede *de Bunt* in de Westerwijk en Andries Jans van den Nieuwenhuysen bezat een hoeve *aent Veekenseynde* in de Westerwijk. Verder boerde Jan Jan Otten aan *de Cleijne Westerwijck*. In 1722 was hij zetter van de Westerwijk en in 1731 kollekteur. In 1722 klaagde Jan samen met de andere setters *dat door de laeste oorlogs tijden, reuvagen, de groote droogte, besmettelijcke sieckte en sterfte beijde in het jaer 1719 alhier gepasseerd hebbende* de economie in Beek erg verslechterd was. Zijn schoonvader Joost Jan Moonen was in 1695 ook behoorlijk van het padje af! Hij had Eerken Aert Melis flink verwond in haar borst en armen: *met eenen rieck inde handen is comen loopen seggende 't sa duijvels slaende met eenen met den selven rieck*. Haar meid kwam er met messteken van af!

Jan van Oirschot uit de Biest huurde in 1690 een hoeve aan *de Cleynen Westerick* en in 1691 was hij heffer van de augmentatie bedde. In 1704 ging hij met paard en wagen op pad *om fouragie ten Bosch te laden en die te transportereren int leger vanden Staet*.

In 1736 bestond het gehucht Westerwijk uit ruim dertig woningen. Daarvan waren er zes *desolaat, ledigh staand en onbewoond*. Interessant is overigens wel dat in 1790 de 'tiendschuur', in eigendom van het Bossche Geefhuis, nog fier overeind stond bij de oude Lambertuskapel! Dat geldt niet voor het oude schooltje aan *de Gruen Straat*, waar de kinderen van de Biest en de Westerwijk rond 1830 enige jaren naar school gingen. Om er te komen hadden ze toen echter nog ... zandweggetjes genoeg!

Het pleintje of 'gemeyntje' van de Grote Westerwijk verdween in 1970 in zijn geheel